

Az oktatás elméleti alapjai

Kód: XPL 301-3

Követelmény: kollokvium

A tanegység témakörei:

1. A didaktika tárgya, tudományközi kapcsolatai
2. A didaktika történeti fejlődése, problémakörének alakulása (Comenius, Locke, Rousseau, Herbart, Pressey, Skinner, Fennel, Fináczy, Nagy Sándor, Báthory, Ballér)
3. A didaktikai alapfogalmak rendszere, az egyes fogalmak jellemzése ill. jellemzőik
4. A tanítás-tanulás folyamatában alkalmazható főbb alapelvek és jellemzőik
5. Az oktatás folyamatjellege, a folyamat struktúrája- egyes elemek jellemzése- , a struktúra problematikája
6. A tanítás-tanulás folyamatának vezérlése, kibernetikai vonatkozásai
7. Program, programtípus, algoritmus
8. Az oktatás módszerei: módszert meghatározó tényezők, módszerek tipizálása, az egyes módszerek alkalmazásának metodikai elvei
9. A tanítási órák típusai, modelljei. Az egyes órátípusok felépítése, főbb jellemzőik
10. A tanítás-tanulás folyamatának szervezeti és munkaformái
11. Az oktatás tartalmi kérdései. Tantervméleti kérdések: tanterv, tantervtípusok. NAT (felépítése, jellemzése, műveltségi területek, közös követelmények, általános – és részletes követelmények)
12. Technikai eszközök alkalmazása a tanítás-tanulás folyamatában. Szemléltető eszközök tipizálása; alkalmazásuk metodikai követelményei
13. A napközi otthoni tanulás szervezése, a tanulási foglalkozás mozzanatai, didaktikai követelményei. Tanulás a szabadidős foglalkozásokon
14. Az ellenőrzés-értékelés helye, szerepe a tanítás-tanulás folyamatában. Az ellenőrzés-értékelés tipizálása, azok jellemzői, ill. alkalmazásuk problémái
15. A tanítási órák elemzésének általános szempontjai
16. A tanítási órára való felkészülés feladatai, a kapcsolódó dokumentumok bemutatása

Irodalom:

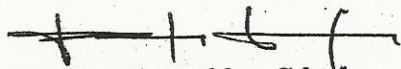
Kötelező:

Falus Iván (szerk.) Didaktika. Nemzeti tankönyvkiadó, Bp.1997.
Báthory Zoltán: Tanulók, iskolák, különbségek .Tk.Bp. 1992.

Ajánlott:

Nagy Sándor: Az oktatáselmélet alapkérdései. Tk.Bp. 1981.
Bruner,J.S.: Az oktatás folyamata. Tk.Bp. 1980.
Csapó Benő: Kognitív pedagógia. Közoktatási kutatások. Akadémia K. Bp. 1992.
Fináczy Ernő: Didaktika., Studium, Bp. 1935.
Kelemen László: Pedagógiai pszichológia.Tk.Bp.1981.
Kiss Árpád: A tanulás programozása. Tk. Bp.1973.
Sáska Géza: A tananyagszabályozás kétfajta logikája és eszköze. Pedagógiai Szemle, Bp. 1985.5.
Szabó László: A „rejtett tanterv” . Bp.1988.

Eger, 2003. augusztus 26.

Dr. habil. Balázs Sándor
tanszékvezető főiskolai tanár

irodalom: Falus Iván: Didaktika (ELTE)

Veprényi Károly: Didaktika

Báthory Zoltán: Tanuló, isten, életképeség
(Carroll f. modell, Bloom,
Nagy F.)

Buzás Károly: A csoportmunka

Orosz Sándor: Ezen tanári módszerek

1. Tanításelmélet:

- egyoldalúan a tanár tevékenységével foglalkozik

Óttatáselmélet:

- helyes elnevezés
- jelenti a tanár ismertető és a diák ismeretelfogadó tevékenységét
- mindig az tevékenyedik, aki fejlődik \Rightarrow ez a gyerek.

Didaktika:

- a didaktikumról származik
- jelentése: tanítani, irányítani, vezetni
- fontos, h. a tanár irányítja a gyereket és tanítja is.

Neveléselm., nevelésteoriával van kapcsolatban,
felhasználja az oktatás eredményeit, de van kapcsolata
a nyelv.-vel és irodalommal is.

Didaktika fejlődése:

- XVII. sz.: Rátóc Farkas

- didaktikusként veszi magát
- tanít, irányít, vezeti a gyerekeket

- Comenius (1592-1670)

- 1632: Didactica Magna (Kiseno-ban írja meg, munkáiban adja át)

nevelési és oktatási érdeklődéssel foglalkozik

~ tanús fogalma (ösztől - tanúsig / udár)

~ tanóra bevezetése (szünet)

~ anyanyelvi iskola

~ útmutatást ad a tanítás menetére

a, a tanár magyarázza el az anyagot

b, gyakoroltassa be

c, írja rá

~ didaktikai alapelvet állapít meg.

alapelv: tövényszerűség, melyet a tanítás,

tanulás folyamatában érvényesíteni kell

a, szemléletesség (bemutató, akár szóban)

b, tudatosság

c, főzettség

d, rendszeresség

e, ism. koncentrikus bontás

A megismerés az érzékszennel történik, minél

több érzéssennel kell megismertetni

b., az összfüggetlenség alapján kell elfogadtatni

A Didactica Magna-ban rendszereste, szabályozta az iskolát.

- anyai öl iskolája: a család ismerte nagyon
 - fontos, kezdettől a gyermek mellett van
- papnvelés: egy pedagógusra 300 tanítványa is lehetett
 - most 16 tanuló jut 1 pedagógusra (is elfogadható)

Apáczai Cs. Fáyos: legműveltebb pap

Enciklopédiája nem önálló mű, de mégis hatalmas jelentősége.

- 1945-ben bevezették a 8 osztályos elemi iskolát, addig 6 osztályos volt.
- Elég volt egy TK, ebből minden benne volt.
- Kezdetektől a kötelező tananyagot témára van felosztva a ME, és témazárókat íratnak a diákokkal.

1 jegy házasáró

főként írásbeli számonkérésre vannak